

Prava žrtava kaznenih djela (po zemljama)

Hungary

Koje ću informacije dobiti od nadležnog tijela nakon što je počinjeno kazneno djelo (npr. policije, javnog tužitelja), ali prije nego što prijavim to kazneno djelo?

Zakonom o kaznenom postupku sud, tužitelj i istražno tijelo obvezni su prije bilo kakve postupovne radnje osobe koje podliježu aktivnostima izvršenja obavijestiti o njihovim pravima i obvezama.

Kaznena djela mogu se **prijaviti** javnom tužitelju ili istražnom tijelu usmeno ili u pisanom obliku. Prijavu može prihvatiti i drugo tijelo ili sud, koji će je poslati istražnom tijelu. Pravom nisu propisane nikakve formalnosti za prijavljivanje kaznenog djela; ona se mogu prijaviti putem pisma, pošte, elektroničke pošte ili osobno.

Kazneni postupci vode se na **mađarskom jeziku**, ali žrtva koja ne govori mađarski ima mogućnost upotrijebiti svoj materinski jezik ili bilo koji drugi jezik po vlastitom izboru. Čak i ako žrtva govori mađarski jezik, u kaznenom postupku može upotrijebiti jezik svoje države. Troškove usmenog i pisanog prevođenja ne snosi žrtva i nju se ne smije obvezati da unaprijed plati ili snosi takve troškove.

Žrtva kaznenog djela ima pravo na potporu **službi za potporu žrtvama** u slučaju fizičkih osoba protiv kojih je na državnom području Mađarske počinjeno kazneno djelo ili kazneno djelo protiv imovine te u slučaju u kojem je neka fizička osoba pretrpjela ozljedu kao izravnu posljedicu kaznenih djela ili kaznenih djela protiv imovine počinjenih na državnom području Mađarske, posebno kad je riječ o tjelesnoj ili emocionalnoj ozljedi, psihičkom šoku ili gospodarskom gubitku, pod uvjetom da su te osobe: mađarski državljani, državljani jedne od država članica EU-a, državljani bilo koje treće zemlje koje zakonito borave na području Europske unije, osobe bez državljanstva koje zakonito borave na državnom području Mađarske, žrtve trgovine ljudima ili bilo koje druge osobe za koje se smatra da ispunjavaju uvjete na temelju međunarodnih ugovora koje su zaključile država njihova državljanstva i Mađarska ili na temelju načela uzajamnosti.

Država pruža usluge potpore za žrtve nakon ocjene njihovih potreba, koje mogu uključivati: olakšavanje zaštite interesa žrtava, odobravanje trenutne novčane potpore, odobravanje potvrde o statusu žrtve, zaštitu svjedoka i osiguravanje sigurnog smještaja. Ako se ispune zakonom utvrđeni uvjeti, žrtva ima pravo i na naknadu od države.

Osim toga, **osobna zaštita** žrtve može se naložiti ako se planiraju djela nasilja protiv osoba ili kaznena djela koja predstavljaju opću opasnost za osobe ili ako su ta djela počinjena protiv žrtava kako bi se spriječilo ili omelo njihovo sudjelovanje u kaznenom postupku ili ostvarivanje njihovih prava i izvršavanje njihovih obveza, ili ako je vjerojatno da će se takvo kazneno djelo dogoditi. Zahtjevi se mogu podnijeti ili evidentirati na sudu, kod javnog tužitelja ili istražnog tijela koje provodi kazneni postupak.

Kako bi se osiguralo sprječavanje ili prekid kaznenih djela protiv tjelesnog integriteta ili slobode osobe, osobna zaštita obuhvaća zaštitu privatnog stambenog objekta žrtve ili drugog boravišta, kao i osiguravanje prometnih putova i sigurno sudjelovanje u kaznenom postupku i drugim službenim radnjama.

Osobna zaštita konkretno se pruža redovitom uslugom ophodnje, tehničkim sredstvima, stalnim komunikacijskim vezama, osiguranjem zaštitne odjeće ili, ako druge metode osobne zaštite nisu djelotvorne, uslugama zaštitnog osoblja, koje se može angažirati na mjestu kojim upravlja tijelo za izvršavanje zakonodavstva ovlašteno da nalaže i pruža usluge osobne zaštite.

Ako se zaštita žrtve koja sudjeluje u posebno teškom kaznenom postupku ne može osigurati osobnom zaštitom i ako žrtva surađuje s nadležnim tijelom i ugrožena je te joj je stoga nužno pružiti posebne zaštitne mjere, žrtva može sudjelovati i u programu zaštite svjedoka u kojem joj se pružaju posebne zaštitne mjere ako se ispune posebni dodatni uvjeti.

Žrtva u određenim slučajevima ima pravo da **je zastupa zakonski zastupnik u postupku**, a ako djeluje kao zamjenski privatni tužitelj, ima pravo na besplatnu pravnu pomoć. Općenito, uvjet za to je da su žrtvi te usluge potrebne, odnosno, uzimajući u obzir dohodak osoba koje žive u istom kućanstvu, da neto mjesečni dohodak žrtve nije veći od odgovarajućeg najmanjeg iznosa starosne mirovine utvrđene na temelju radnog odnosa (koji je 2017. iznosio 28 500 HUF) i da ne posjeduje imovinu kojom bi se mogli pokriti troškovi pravnih usluga.

Žrtva može imati pravo **uključiti se u kazneni postupak** kako bi u bilo kojoj fazi kaznenog postupka od optuženika zatražila naknadu za štetu proizašlu iz kaznenog djela. Kako bi osigurala svoj građanskopravni zahtjev, žrtva može podnijeti zahtjev za blokadu optuženikove osobne imovine koju će naložiti sud ako postoje opravdani razlozi za pretpostavku da će namirenje tražbina biti ugroženo. Sud o građanskopravnom zahtjevu odlučuje u presudi u kojoj prihvaća ili odbija navedeni zahtjev. Ako bi se na taj način znatno odgodilo okončanje postupka, ili ako se u odnosu na optuženika donese oslobađajuća presuda, ili je donošenje odluke o zahtjevu u pogledu njegova merituma u kaznenom postupku onemogućeno zbog drugih uvjeta, sud nalaže izvršenje građanskopravnog zahtjeva drugim pravnim sredstvima.

Žrtva pod posebnim uvjetima ima pravo s optuženikom sudjelovati u **postupku mirenja**. Postupak mirenja ne može se provesti bez pristanka žrtve, a čak i uz pristanak žrtve ne provodi se automatski i ovisi o brojnim drugim uvjetima.

Izravni troškovi žrtve i njezina zastupnika nastali u predmetu troškovi su kaznenog postupka, kao i troškovi za žrtve povezani s **njezinim prisustvom u svojstvu svjedoka**. Za prvo od navedenog država ne odobrava predujam, a drugo se nadoknađuje nakon postupovne radnje. Optuženiku se nalaže da snosi troškove kaznenog postupka ako ga se proglašuje krivim.

Ne živim u državi članici EU-a u kojoj je počinjeno kazneno djelo (za građane EU-a i državljane trećih zemalja). Na koji su način zaštićena moja prava?

Zakonom o kaznenom postupku predviđa se zaštita prava u pogledu postupka u nadležnosti Mađarske neovisno o državljanstvu i boravištu. Služba za potporu žrtvama iste usluge pruža državljanima svih država članica EU-a i mađarskim državljanima.

Koje ću informacije dobiti ako prijavim kazneno djelo?

Žrtvu se **pojedinačno obavještuje** o odluci kojom se nalaže istraga samo ako žrtva nije prijavila kazneno djelo. Osim toga, u Zakonu o kaznenom postupku definirane su situacije i odluke o kojima se žrtvu mora obavijestiti.

Žrtva ima pravo da je se na njezin zahtjev, kad je riječ o kaznenom djelu koje je s njom povezano, obavijesti o puštanju pritvorene osobe ili njezinu bijegu iz zatvora, o njezinu uvjetnom otpustu, konačnom puštanju ili bijegu, kao i o prekidu izvršavanja kazne zatvora osobe osuđene na kaznu zatvora u određenom trajanju, puštanju ili bijegu osobe osuđene na policijski pritvor, kao i prekidu provođenja kazne pritvora, puštanju ili bijegu osobe koja je na prisilnom liječenju, puštanju, odlasku bez dopuštenja i uvjetnom puštanju osobe koja je na prisilnom liječenju i, u slučaju obrazovanja maloljetnih počinitelja kaznenog djela, privremenom ili trajnom puštanju, napuštanju ustanove bez dopuštenja i prekidu obrazovanja maloljetnih počinitelja kaznenog djela.

Žrtvu se mora posebno obavijestiti o sljedećim odlukama: dodjeli stručnjaka, privremenom prekidu istrage, završetku istrage, obustavi istrage, podizanju optužnice, djelomičnom izostavljanju dijela optužnice, odustajanju od tužbe i donošenju bilo kakve odluke čije se odredbe odnose izravno na žrtvu, kao i o donošenju konačne odluke.

Žrtvu se mora obavijestiti o **mjestu i vremenu svih postupovnih radnji** u kojima može sudjelovati. Takve radnje uključuju saslušanje stručnjaka tijekom istrage, inspekcija, rekonstrukcija, prezentacija u svrhu utvrđivanja identiteta, kao i suđenja i otvorenih sjednica tijekom sudskih postupaka.

Žrtva tijekom istrage **može dobiti informacije te uz naknadu i primjerak** svih stručnih mišljenja i spisa o istražnim radnjama tijekom kojih može biti prisutna te može dobiti primjerke drugih dokumenata ako to nije u suprotnosti s interesima istrage. Žrtva nakon zaključenja istrage može pregledati sve dokumente koji se odnose na kazneno djelo koje je počinjeno protiv nje.

Žrtva tijekom postupka može podnijeti **žalbu** ili pritužbu protiv svih odluka čije se odredbe odnose izravno na nju. Žrtva među ostalim može podnijeti pritužbu protiv odluka kojima se odbija njezina prijava kaznenog djela ili odluka o obustavi ili prekidu istrage.

Ako se prijava kaznenog djela odbije ili se istraga prekine i u određenim slučajevima u kojima je tužba službeno podnesena u pogledu dijela optužnice te se žrtvinom pritužbom nije postigao željeni rezultat, žrtva u zakonom utvrđenom roku može djelovati kao zamjenski privatni tužitelj. Žrtva može djelovati i kao zamjenski privatni tužitelj ako tužitelj na temelju ishoda istrage ne utvrdi da je riječ o kaznenom djelu koje podliježe javnom kaznenom progonu ili ako tužitelj nije od privatnog tužitelja preuzeo zastupanje kaznenog progona. Žrtva koja djeluje u svojstvu privatnog tužitelja može preko svojeg odvjetnika podnijeti prijedlog za kazneni progon i stoga može podići vlastitu optužnicu protiv optuženika.

Žrtva tijekom sudskog postupka može podnijeti žalbu samo protiv donošenja presude o građanskopravnom zahtjevu u pogledu njegova merituma, ali ne i protiv odluke o njezinu meritumu. Žrtva tijekom sudskog postupka može djelovati u svojstvu zamjenskog privatnog tužitelja ako tužitelj odustane od tužbe.

Imam li pravo na besplatne usluge tumačenja i prevođenja (kada se obratim policiji ili drugim nadležnim tijelima ili tijekom istražnog i sudskog postupka)?

Kazneni se postupci vode na mađarskom jeziku, ali nepoznavanje mađarskog neće biti razlog za diskriminaciju. U kaznenom se postupku usmeno i u pisanom obliku možete koristiti svojim materinskim, regionalnim ili manjinskim jezikom ili drugim jezikom za koji ste naveli da ga govorite. U tim slučajevima imate pravo na usmenog prevoditelja i na besplatan prijevod službenih dokumenata koji su vam upućeni.

Na koji će način nadležno tijelo osigurati da razumijem sve informacije i da me se razumije (ako sam dijete ili osoba s invaliditetom)?

Nadležno će tijelo nastojati komunicirati s vama na jednostavan i razumljiv način, usmenim i pisanim putem. Informacije o vašim pravima i upozorenja o vašim obvezama priopćit će vam se na lako razumljiv način uzimajući u obzir vaše stanje i osobne sposobnosti. Nadležno je tijelo tijekom usmene komunikacije obvezno provjeriti razumijete li informacije koje su vam priopćene, a ako ih ne razumijete, objasniti će vam takve informacije ili takvo upozorenje. Ako ste maloljetna osoba ili osoba s invaliditetom, nadležno tijelo mora s posebnom pažnjom komunicirati s vama. Ako ste osoba oštećena sluha ili govora ili gluhoslijeпа osoba, možete zatražiti tumača za znakovni jezik ili umjesto saslušanja možete dati pisanu izjavu.

Službe za potporu žrtvama

Tko pruža potporu žrtvama?

Zaštitu žrtava i funkcije besplatne pravne pomoći na državnoj razini obavljaju državni uredi u glavnom gradu i u 19 županija. Ako ste žrtva kaznenog djela, državne vam agencije pružaju besplatnu prilagođenu pomoć u okviru koje dobivate sljedeće:

informacije o svojim pravima i mogućnostima

emocionalnu potporu

praktičnu pomoć i pravne savjete u jednostavnim predmetima

potvrdu svojeg statusa žrtve

trenutna novčana potpora može vam biti odobrena na temelju zahtjeva podnesenog pet dana od datuma kada je predmetno kazneno djelo počinjeno.

Državni vam uredi u okviru besplatne pravne pomoći pružaju besplatne pravne savjete u predmetima u kojima su činjenice u predmetu relativno jednostavne, a ako nemate dovoljno financijskih sredstava, pravne službe mogu vam pružiti pravne usluge (npr. sastavljanje dokumenata) izvan okvira kaznenog postupka te zastupanje preko zakonskog zastupnika u postupku u okviru kaznenog postupka.

Podatke za kontakt ureda u Budimpešti i ureda u ostalim županijama možete pronaći na <http://www.kormanyhivatal.hu/>, a dodatne informacije o potpori žrtvama i besplatnoj pravnoj pomoći na <https://gazsagugyiinformaciok.kormany.hu/aldozatsegito-szolgalat> i

<http://igazsagugyhivatal.gov.hu/jogi-segitsegnyujtas>.

Osim organizacija za potporu žrtvama, ako ste žrtva kaznenog djela možete se obratiti i brojnim organizacijama civilnog društva, kao što su:

dobrotvorno udruženje „BIJELI PRSTEN“, članica udruženja Potpora žrtvama Europa (eng. *Victim Support Europe*), pruža financijske, pravne, psihološke i druge oblike potpore, kao i potporu žrtvama kaznenih djela i njihovim srodnicima, većinom onima kojima je to potrebno zbog njihova socijalnog stanja (<http://fehergyuru.eu/>)

Nacionalna telefonska služba za informacije u kriznim situacijama (*Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat*) pruža pomoć žrtvama nasilja u obitelji, zlostavljanja djece, prostitucije i trgovine ljudima te im prema potrebi može organizirati smještaj (<http://bantalmazas.hu/>)

nevladina organizacija Hitna pomoć ESZTER (*ESZTER Alapítvány és Ambulancia*) pruža usluge besplatnog psihološkog liječenja i rehabilitacije zlostavljanoj i traumatiziranoj djeci i odraslima te pruža pravne informacije i savjete (<http://eszteralapitvany.hu/>)

nevladina organizacija Udruga za prava žena NANE upravlja besplatnom linijom za pomoć i pruža osobnu pravnu pomoć, kao i usluge psihološkog i socijalnog savjetovanja punoljetnim i maloljetnim žrtvama nasilja u obitelji (<http://nane.hu/>).

Hoće li me policija automatski uputiti na službu za potporu žrtvama?

Ako se kao žrtva kaznenog djela obratite policiji, od policije ćete primiti pisanu obavijest o relevantnoj službi za potporu žrtvama i informacije o svojim mogućnostima za korištenje uslugama potpore žrtvama, a policija će na zahtjev izdati potrebnu potvrdu koju će vam uručiti ili koju će poslati službi za potporu žrtvama.

Na koji se način štiti moja privatnost?

Vaša osobna prava i pravo poštovanja osoba uključenih u kazneni postupak tijekom tog se postupka moraju poštovati, a zabranjeno je svako nepotrebno objavljivanje informacija o vašoj privatnosti. Stoga, ako je potreban vaš iskaz u svojstvu svjedoka, možete zatražiti da se s vašim podacima postupi povjerljivo te će se oni od tog trenutka otkriti samo tijelu zaduženom za predmet.

Moram li prijaviti kazneno djelo kako bi mi se pružila potpora za žrtve?

Podnošenje prijave za kazneno djelo kojim vam je nanesena ozljeda nije opći uvjet za ostvarivanje prava na usluge potpore žrtvama koje pruža država, ali pravo na novčanu potporu (naknada, trenutna novčana potpora) imate samo ako imate pisani dokaz o pokretanju kaznenog postupka.

Osobna zaštita za slučaj da sam u opasnosti

Osobnu zaštitu možete dobiti nakon pokretanja kaznenog postupka. Ako ste u opasnosti zbog sudjelovanja u kaznenom postupku, od tijela zaduženog za postupak možete zatražiti da pruži osobnu zaštitu vama kao žrtvi ili svjedoku, kao i članovima vaše obitelji i srodnicima. Postupak odobravanja osobne zaštite može pokrenuti istražno tijelo zaduženo za postupak u predmetu, tužitelj ili sud, a odluku će donijeti policija koja pruža osobnu zaštitu.

Ako ćete biti saslušani u svojstvu svjedoka i vaš se iskaz odnosi na bitne okolnosti posebno ozbiljnog predmeta, može vas se proglasiti posebno zaštićenom osobom ako se dokazi koji proizlaze iz vašeg iskaza ne mogu zamijeniti i ako bi otkrivanje vašeg identiteta u odnosu na vaše sudjelovanje u kaznenom postupku ozbiljno ugrozilo život, tjelesni integritet ili osobnu slobodu vas ili vašeg srodnika.

Istražni sudac odlučit će hoće li svjedoka proglasiti posebno zaštićenom osobom, a prijedlog za to može dati tužitelj, pa stoga zahtjev za takvu vrstu zaštite morate podnijeti tužitelju. Ako vas se proglasi posebno zaštićenim svjedokom, može vas ispitati samo istražni sudac i ne možete biti pozvani na suđenje, a s vašim imenom, osobnim podacima i mjestom boravka postupat će se povjerljivo i oni se neće otkriti optuženiku i njegovim odvjetnicima obrane. Možete primiti zaštitu i u okviru posebnog programa zaštite svjedoka. Ako sudjelujete u takvom programu, poziv na postupovne radnje ili obavijesti o njima ili dokumente možete primiti samo preko tijela odgovornog za vašu zaštitu, a adresa tog tijela bit će navedena kao vaše mjesto boravišta. Primjerci dokumenata koji sadržavaju podatke o vama ne smiju se davati nikome, uključujući nadležna tijela, ako to nije odobrilo tijelo zaduženo za vašu zaštitu. U tom slučaju možete odbiti dati iskaz u kojem se navode podaci o vašem novom identitetu ili mjestu boravišta, ili u kojem se upućuje na takve podatke. Ako je djelo kojim vam je nanesena ozljeda kazneno djelo kažnjivo kaznom zatvora, možete podnijeti zahtjev sudu da optuženiku izda zabranu približavanja na razdoblje od 10 do 60 dana.

Koje su vrste zaštite dostupne? Tko mi može ponuditi zaštitu?

Sud, tužitelj i istražno tijelo tijekom kaznenog će postupka stalno ispitivati jeste li vi žrtva kojoj je potrebna posebna zaštita na temelju činjenica i okolnosti povezanih s vašim osobnim stanjem i životnim uvjetima te prirodom okolnosti kaznenog djela, za koju se može utvrditi da ima posebne potrebe tijekom kaznenog postupka. Sud, tužitelj ili istražno tijelo zaduženo za provedbu kaznenog postupka u tom slučaju može naložiti mjere kojima vam se pruža osobna zaštita, pri čemu osobnu zaštitu i program zaštite definiran u odjeljku 7. pruža policija, dok zabranu približavanja može izdati sud.

Hoće li netko obraditi moj predmet kako bi utvrdio prijeti li mi još uvijek opasnost od počinitelja?

Da. Temeljna je funkcija suda, tužitelja i istražnog tijela spriječiti počinitelja kaznenog djela da počini daljnja kaznena djela. Cilj se ostvaruje s pomoću prisilnih mjera usmjerenih na optuženika i njegove osobne značajke koje uključuju gubitak ili ograničenje optuženikove slobode (npr. zabrana približavanja, ograničenje prava kretanja izvan doma) i, s druge strane, mjerama kojima se osigurava dužna pažnja i zaštita utemeljene na pružanje posebne pažnje vašim interesima kao žrtve.

Hoće li itko obraditi moj predmet kako bi utvrdio jesam li dodatno ugrožen zbog sustava kaznenog pravosuđa (tijekom istražnog i sudskog postupka)?

Da. Postupovne radnje koje uključuju sudjelovanje vas kao svjedoka u kaznenom postupku moraju pripremiti i provesti sud, tužitelj i istražno tijelo tako da se one neopravdano ne ponavljaju i da se vi nepotrebno ne susrećete s optuženikom. Radi toga se, na primjer, vaše suočavanje s optuženikom na vaš zahtjev ili po službenoj dužnosti može izostaviti, optuženika se može ukloniti iz sudnice tijekom vašeg ispitivanja te vas se može ispitivati telekomunikacijskim sredstvima (čak i uz izobličenje vašeg lika ili glasa).

Kakva je zaštita dostupna za osobito ranjive žrtve?

Ako ste žrtva kojoj je potrebna posebna zaštita na temelju činjenica i okolnosti povezanih s vašim osobnim stanjem i životnim uvjetima te prirodom okolnosti kaznenog djela, kazneni će se postupak provoditi izrazito pažljivo u odnosu na vas, a sve postupovne radnje koje utječu na vas (uzimajući u obzir interese postupka) pripremit će se i provesti tako da se vaše potrebe što više uzmu u obzir.

Maloljetnik sam – imam li posebna prava?

U skladu s Konvencijom o pravima djeteta koju je Opća skupština Ujedinjenih naroda donijela 20. listopada 1989., u mađarskom pravnom sustavu osoba se smatra djetetom ako je mlađa od 18 godina.

U kaznenim postupcima koji se odnose na maloljetne žrtve opći je zahtjev za tijela i sudska tijela da osiguraju punu primjenu prava djece iz međunarodnih konvencija, posebno kad je riječ o načelu da se u odlukama koje se odnose na maloljetnike prvenstveno u obzir uzima *najbolji interes djeteta*.

Maloljetne žrtve u kaznenim postupcima imaju dodatna prava u odnosu na punoljetne osobe i pruža im se dodatna zaštita. Ako je žrtva u vrijeme pokretanja postupka mlađa od 18 godina, smatrat će je se „**žrtvom s posebnim potrebama**” i bez podnošenja posebnog zahtjeva u tu svrhu.

Opće je pravilo za žrtve s posebnim potrebama da se postupovne radnje moraju pripremiti i provesti izrazito pažljivo u odnosu na žrtve i tako da se njihove potrebe što više uzmu u obzir.

Žrtve mlađe od 18 godina imaju dodatna posebna prava u odnosu na punoljetne osobe.

Žurni sudski postupci moraju se provesti za kaznena djela počinjena protiv života, tjelesnog integriteta ili zdravlja ili spolne slobode te za kaznena djela spolnog zlostavljanja, kao i kaznena djela protiv interesa djece i obitelji ili nasilnih kaznenih djela protiv drugih osoba ako je zbog interesa djeteta opravdano da se kazneni postupak okonča što prije. Žurni kazneni postupci posebno su opravdani ako su bili znatno ugroženi tjelesni, psihički i moralni razvoj žrtve ili ako je optuženik u vrijeme postupka bio odgovoran za odgoj i nadziranje žrtve ili brigu za žrtvu ili na neki drugi način živi u njezinom okruženju.

U pisanoj i usmenoj komunikaciji s takvom žrtvom trebalo bi postupati s posebnom pažnjom Maloljetnike o njihovim pravima i obvezama treba obavijestiti primjereno njihovim godinama i zrelosti te im se prema potrebi mora pružiti dodatno pojašnjenje i objašnjenje.

Skrbnika maloljetnika mora se obavijestiti o sudskom pozivu i ta se obavijest mora dostaviti zajedno sa zahtjevom da se osigura prisutnost maloljetnika.

Pravni zastupnik, osoba u pratnji i skrbnik maloljetnika mogu biti prisutni tijekom ispitivanja maloljetnika kao svjedoka. Osoba u pratnji svjedoka ima pravo na povrat istih troškova kao i svjedok.

Svjedočenje maloljetnika ne smije se testirati instrumentom za ispitivanje vjerodostojnosti (poligraf).

Ako obveza osobne suradnje nije propisana zakonom, prava maloljetnika može izvršavati njegov pravni zastupnik.

Može se naložiti da se ispitivanje održi putem sustava komunikacije zatvorenog kruga (videokonferencija). Žrtva se u takvom slučaju nalazi u zasebnoj prostoriji i može komunicirati s osobama koje su prisutne u prostorijama suđenja putem uređaja koji istodobno prenosi videozapis i glas (videokonferencija).

Sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev može suđenje zatvoriti za javnost kako bi zaštitio maloljetnika koji sudjeluje u postupku.

Ako tužitelj žrtvu s posebnim potrebama želi ispitivati kao svjedoka u kaznenom postupku koji se vodi zbog kaznenog djela počinjenog protiv spolne slobode, kaznenog djela spolnog zlostavljanja ili kaznenog djela protiv osobe ili srodnika, žrtvu može ispitivati samo osoba istog spola, pod uvjetom da je žrtva to zatražila i da to ne utječe negativno na interese postupka.

Žrtve mlađe od 14 godina imaju dodatna posebna prava osim onih prethodno navedenih.

Žrtvu se može saslušati kao svjedoka samo ako se dokazi koji proizlaze iz iskaza ne mogu zamijeniti drugim dokazima. Žrtva se suočava s optuženikom samo ako joj to neće prouzročiti osjećaj tjeskobe.

Sudski pozivi i obavijesti o ispitivanju svjedoka žrtvi se moraju uručiti preko njezina skrbnika. Činjenice iz sudskog poziva i obavijesti moraju se priopćiti pravnom zastupniku maloljetnika.

Prije podizanja optužnice istražni će sudac saslušati maloljetnika ako postoje opravdani razlozi za pretpostavku da bi ispitivanje na javnom saslušanju negativno utjecalo na njegov osobni razvoj. Pravni zastupnik, skrbnik i odvjetnik koji djeluje u ime svjedoka mogu tužitelju dostaviti prijedlog da svjedoka sasluša istražni sudac. Ako su ispunjeni zakonom utvrđeni uvjeti, tužitelj će predložiti saslušanje maloljetnika na takav način. Optuženik i njegovi odvjetnici obrane ne smiju biti prisutni na sjednici kojom predsjedava istražni sudac.

Mjesto saslušanja svjedoka prostorija je posebno projektirana za saslušanje maloljetnika. Odstupanja od navedenog dopuštena su samo u iznimnim slučajevima. Saslušanje se može održati i putem sustava komunikacije zatvorenog kruga (videokonferencija).

Saslušanje svjedoka mlađeg od 14 godina mora se snimiti upotrebom uređaja za izradu videozapisa ili audiozapisa. U slučaju maloljetnika starijeg od 14 godina, navedeno je dopušteno samo pod uvjetom da se odobri plaćanje predujma za troškove.

Maloljetnika se ne može pozvati na javno saslušanje ako ga je prije podizanja optužnice saslušao istražni sudac.

Ako maloljetnika prije podizanja optužnice nije saslušao istražni sudac, ali ga je kasnije potrebno saslušati u svojstvu svjedoka, maloljetnika se može saslušati samo izvan suđenja. Ako je maloljetnik napunio 14 godina tijekom suđenja, u posebno opravdanom slučaju može ga saslušati i sud tijekom suđenja. Obavijest optuženiku i njegovim odvjetnicima obrane može se izostaviti u oba slučaja.

Član moje obitelji izgubio je život kao žrtva kaznenog djela – koja su moja prava?

Žrtve koje su preminule prije ili nakon pokretanja sudskog postupka mogu zamijeniti srodnik u izravnoj liniji, bračni drug, životni partner, brat ili sestra, pravni zastupnik ili uzdržavana osoba koja prima potporu na temelju sporazuma ili zakonodavstva, koji mogu ostvarivati prava žrtve.

Ako više osoba ima pravo na navedeno, dotične osobe mogu imenovati osobu koja ostvaruje prava žrtve. Ako takav sporazum ne postoji, osoba koja je poduzela prvi korak u postupku može ostvarivati prava žrtve.

Član je moje obitelji žrtva kaznenog djela – koja su moja prava?

Ako obveza osobne suradnje nije propisana zakonom, prava žrtve može ostvarivati njegov pravni zastupnik. Odvjetnik ili punoljetan srodnik može nastupati kao zastupnik na temelju punomoći.

Ako podnositelj pritužbe podnese usmenu pritužbu, punoljetna osoba koju je on imenovao može biti prisutna na saslušanju kako bi mu pružila potporu (uključujući jezičnu potporu), pod uvjetom da prisutnost te osobe ne utječe negativno na interese postupka.

Ako je riječ o istražnim radnjama u kojima je vaša prisutnost obvezna ili na kojima možete biti prisutni, uz vas mogu biti prisutni i vaš zastupnik, osoba u pratnji i, ako se time ne narušavaju interesi postupka, punoljetna osoba koju se vi imenovali. Navedeno pravilo primjenjuje se na saslušanje žrtve i ispitivanje žrtve u svojstvu svjedoka.

U slučaju smrti privatnog zamjenskog tužitelja, u roku od 30 dana mogu ga zamijeniti srodnik u izravnoj liniji, bračni drug, životni partner, brat ili sestra, pravni zastupnik ili uzdržavana osoba koja prima potporu na temelju sporazuma ili zakonodavstva.

Mogu li pristupiti uslugama mirenja? Pod kojim uvjetima? Prijeti li mi opasnost tijekom mirenja?

Glavni je cilj postupka mirenja osigurati naknadu za posljedice kaznenog djela koje je počinio optuženik na način koji je prihvatljiv i žrtvi. Stoga bi se u postupku mirenja između optuženika i žrtve trebalo nastojati postići primjeren dogovor za naknadu štete.

Ako se ispune uvjeti utvrđeni zakonom, tužitelj ili, ako je predmet pred sudom, sudac, može odgoditi postupak za najviše šest mjeseci i naložiti mirenje.

Mirenje se može naložiti za kazneni postupak ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

mirenje je predložio optuženik ili žrtva ili su oboje pristali na mirenje

kazneni postupak pokrenut je zbog kaznenog djela protiv života, tjelesnog integriteta ili zdravlja, ljudskog dostojanstva i drugih temeljnih ljudskih prava, prometnog prekršaja ili kaznenog djela protiv imovine ili prava intelektualnog vlasništva te je to kazneno djelo kažnjivo kaznom zatvora od najviše pet godina

kazneni se postupak u skladu s Kaznenim zakonom nakon uspješnog postupka mirenja može okončati ili se kazna može smanjiti bez ograničenja

osumnjičenik je priznao da je kriv prije podizanja optužnice te je pristao i u mogućnosti je osigurati povrat onim sredstvima i u onoj mjeri koje je prihvatila žrtva

kazneni postupak može izostati s obzirom na prirodu kaznenog djela, načina na koje je ono počinjeno i osobnih okolnosti optuženika, ili postoje opravdani razlozi da će sud ocijeniti povrat koji je osigurao optuženik u okviru izricanja kazne.

Žrtva može iznijeti prijedlog da se mirenje naloži u bilo kojem trenutku postupka. Međutim, postupak mirenja može se naložiti samo jednom u predmetu pa se postupak mirenja ne može ponoviti ako se zbog bilo kojeg razloga okonča neuspješno.

Izmirlitelj posebno osposobljen za tu svrhu kojeg zapošljava država odgovoran je za propisno funkcioniranje postupka mirenja. Žrtva u postupku mirenja može odabrati da se s optuženikom sastaje samo u prisutnosti izmirlitelja, čija prisutnost u tom pogledu pruža primjereno jamstvo za osobnu sigurnost žrtve.

Gdje mogu pronaći zakon u kojem su navedena moja prava?

Zakon XIX. iz 1998. o kaznenim postupcima

Zakon C iz 2012. o Kaznenom zakoniku

Zakon LXIV. iz 1991. o objavljivanju Konvencije UN-a o pravima djeteta potpisana u New Yorku 20. listopada 1989.

Zakon CXXXV. iz 2005. o potpori žrtvama kaznenih djela i naknadi od države

Zakon LXXX. iz 2003. o besplatnoj pravnoj pomoći

Zakon LXXXV. iz 2001. i programu zaštite za osobe koje sudjeluju u kaznenim postupcima i pomoćnoj nadležnosti

Zakon CXXIII. iz 2006. o aktivnostima mirenja primjenjivima u kaznenim predmetima

Odluka br. 64/2015 ministra unutarnjih poslova od 12. prosinca 2015. o zadaćama policije u pogledu potpore žrtvama

Odluka vlade br. 34/1999 od 26. veljače 1999. o uvjetima i pravilima na temelju kojih se provodi osobna zaštita osoba koje sudjeluju u kaznenim postupcima i članova tijela nadležnih za kaznene postupke

Zajednička odluka br. 23/2003 ministra unutarnjih poslova i ministra pravosuđa od 24. lipnja 2003. o detaljnim pravilima o istražnim postupcima koje provode istražna tijela pod nadležnošću ministra unutarnjih poslova i pravila o vođenju evidencije istražnih radnji upotrebom drugih sredstava osim zapisnika

Odluka br. 25/2016 ministra pravosuđa od 23. prosinca 2016. o povratu izravnih troškova optuženika i odvjetnika obrane optuženika koji provodi država i o troškovima i naknadama osoba koje sudjeluju u kaznenim postupcima

Odluka br. 14/2008 ministra pravosuđa i izvršavanja zakonodavstva od 27. lipnja 2008. o naknadi troškova svjedocima

Zajednička odluka br. 21/2003 ministra pravosuđa, ministra unutarnjih poslova i ministra financija od 24. lipnja 2003. o plaćanju predujma za troškove kaznenih postupaka

Odluka br. 2/2013 središnje policijske postaje od 31. siječnja 2013. o zadaćama policije u pogledu potpore žrtvama.

Posljednji put ažurirano: 10/10/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.